

CUTIA PANDOREI: OUG PE CODURILE PENALE

Facem o trecere în revistă a articolelor care ar putea face obiectul ordonanței de urgență care ar putea fi adoptată în perioada ce urmează, așa cum a fost [anunțată de Guvern](#).

Nu ne-am propus să facem o analiză exhaustivă, astfel, am ales unele dintre cele mai importante articole care au fost declarate constituționale, cărora le-am adus câteva explicații. De asemenea, în cazul articolelor asupra cărora s-a pronunțat [Comisia de la Veneția](#), veți găsi și câteva dintre observațiile acesteia.

CONTEXT

În decembrie, Comitetului Executiv al PSD [a hotărât](#) în unanimitate că adoptarea unei ordonanțe de urgență pentru modificare Codurilor Penale este oportună.

Ca replică, [Forumul Judecătorilor](#) amintește că, într-un context asemănător, CCR s-a pronunțat într-un conflict juridic de natură constituțională între Parlament și Guvern, astfel

„Legiferarea pe calea angajării răspunderii de către Guvern are caracter de excepție. Așa cum a statuat Curtea în jurisprudența sa, respectiv prin Decizia nr.1.557 din 18 noiembrie 2009, la această modalitate simplificată de legiferare trebuie să se ajungă în extremis, atunci când adoptarea proiectului de lege în procedura obișnuită sau în procedura de urgență nu mai este posibilă ori atunci când structura politică a Parlamentului nu permite adoptarea proiectului de lege în procedură uzuală sau de urgență”. Prin aceeași decizie, Curtea a mai statuat că “angajarea răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege urmărește ca acesta să fie adoptat în condiții de maximă celeritate, conținutul reglementării vizând stabilirea unor măsuri urgente într-un domeniu de maximă importanță, iar aplicarea acestora trebuie să fie imediată. [...] Prin urmare, chiar dacă la prima vedere posibilitatea angajării răspunderii nu este supusă niciunei condiții, oportunitatea și conținutul inițiativei rămânând teoretic la aprecierea exclusivă a Guvernului, acest lucru nu poate fi absolut”.

PREAMBUL: DESPRE **OPORTUNITATE** VS **LEGALITATE**

Aceste două noțiuni teoretice - de care legiuitorul trebuie să țină cont - au fost stâlcite prin [declarațiile politice](#) din ultima vreme.

Astfel, când vorbim despre **oportunitate**, ne gândim la consecința dreptului de apreciere al organelor administrative. Mai exact, dreptul de apreciere dă acestora posibilitatea de a decide când trebuie luată o anumită atitudine sau când e momentul cel mai bun pentru a emite / adopta un act administrativ.

În cazul de față, **Guvernul poate să aprecieze dacă o ordonanță de urgență este oportună sau nu, însă**, așa cum subliniază și CCR, **acesta nu este un drept discreționar / absolut**. Guvernul trebuie să ia în considerare efectele pe care le produce OUG-ul și să aibă în vedere dacă este conformă cu interesul general și cu respectarea drepturilor cetățenilor. Adică să fie spre binele nostru, al societății.

Discuțiile despre oportunitatea unui act administrativ nu trebuie să fie separate de **principiul legalității**, aceste noțiuni fiind legate între ele. Interferența dintre ele duce la asigurarea că, atunci când, spre exemplu, Guvernul ia decizia de a adopta o ordonanță de urgență, acesta trebuie să se asigure că se încadrează în limitele impuse de lege.

Având aceste noțiuni în minte, ne putem imagina trei situații:

-1-

OUG poate fi oportună pentru interesele comunității, dar să fie adoptată în mod nelegal;

-2-

OUG poate să fie inoportună, dar adoptată cu respectarea legii;

-3-

OUG poate fi atât inoportună, cât și nelegală.

În cazul potențialului OUG pe codurile penale:

- Oportunitatea adoptării ei este greu de apreciat
- Legalitate: există o [decizie a CCR](#) care spune că, **atunci când o lege este în fază finală la Parlament, Guvernul nu poate adopta un act normativ pe aceeași chestiune** pentru că ar încălca principiul separației puterilor în stat și cel al cooperării loiale între puteri.

CUPRINS:

1. ARTICOLE DECLARATE CONSTITUȚIONALE
 - a. Codul Penal
 - b. Codul de Procedură Penală
2. ARTICOLE DECLARATE NECONSTITUȚIONALE
 - a. Codul Penal
 - b. Codul de Procedură Penală
3. ROLUL CURȚII CONSTITUȚIONALE.

1. ARTICOLE DECLARATE CONSTITUȚIONALE

a) **CODUL PENAL**

La data de 25 oct. 2018, Curtea Constituțională a emis, în urma deliberărilor, un [comunicat de presă](#) în care a enumerat articolele care au fost declarate constituționale și neconstituționale.

Spre deosebire de cazul Codului de Procedură Penală, pentru Codul Penal nu avem încă motivarea deciziei CCR.

Ne aducem aminte că [amendamentele aduse Codului Penal](#) au fost atacate la CCR de partidele de opoziție (PNL, PMP, USR și deputați neafiliați), ICCJ și Președintele României. Puteți urmări [aici](#) parcursul procedurii legislative.

Curtea [a respins](#), ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și a constatat că [următoarele dispoziții](#) sunt constituționale:

- pct.15 [cu referire la art.75 alin.(3)] - Circumstanțe atenuante
- pct. 22 [cu referire la art.112/1 alin.(2) lit.a)] - Confiscarea specială
- Pct. 38 [cu referire la art.257 alin.(4)] - Ultrajul
- Pct. 39 [cu referire la art.269 alin.(3)] - Favorizarea făptuitorului
- Pct. 40 [cu referire la art.269 alin.(5)] - Favorizarea făptuitorului
- Pct. 6 [cu referire la art.39 alin.(1) lit.c) și lit.e), cu trimitere la lit.c)] - Pedepsa principală în caz de concurs de infracțiuni
- Pct. 13 [cu referire la art.75 alin.(1) lit.d)] - Circumstanțe atenuante
- Pct. 21 [cu referire la art.100 alin.(1) lit.a-c) și alin.(2)-(6)] - Condițiile liberării condiționate în cazul pedepsei închisorii
- Pct. 22 [cu referire la art.112/1 alin.(1) sintagma „probelor administrate”] - Confiscarea specială
- Pct. 26 [cu referire la art.154 alin.(1) lit.b) și c)] - Termenele de prescripție a răspunderii penale
- Pct. 27 [cu referire la art.155 alin.(3)] - Întreruperea cursului prescripției răspunderii penale
- Pct. 40 [cu referire la art.269 alin.(4) lit.a)] - Favorizarea făptuitorului
- Pct. 42 [cu referire la art.277 alin.(1), (2) și alin.(3) teza întâi] - Compromiterea intereselor justiției

- Pct. 43 [cu referire la art.277 alin.(3/2)] - Compromiterea intereselor justiției
- Pct. 46 [cu referire la art.290 alin.(3)] - Darea de mită
- Pct. 52 [cu referire la abrogarea art.298] - Neglijența în serviciu
- Pct. 53 [cu referire la art.308 alin.(3) și (4)] - Infrațiuni de corupție și de serviciu comise de alte persoane
- Pct. 54 [cu referire la art.309] - Faptele care au produs consecințe deosebit de grave

Luăm fiecare articol pe rând, alăturând varianta în vigoare cu cea trimisă spre promulgare, pentru a le putea compara mai ușor:

Art. 75 (1) d)

Circumstanțe atenuante

Varianta în vigoare:	Varianta trimisă spre promulgare și declarată ca fiind constituțională:
<p>(1) Următoarele împrejurări constituie circumstanțe atenuante legale:</p> <p>d) acoperirea integrală a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, în cursul urmăririi penale sau al judecății, până la primul termen de judecată, dacă făptuitorul nu a mai beneficiat de această circumstanță într-un interval de 5 ani anterior comiterii faptei.</p> <p>Circumstanța atenuantă nu se aplică în cazul săvârșirii următoarelor infracțiuni: contra persoanei, de furt calificat, tâlhărie, piraterie, fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice, ultraj, ultraj judiciar, purtare abuzivă, infracțiuni contra siguranței publice, infracțiuni contra sănătății publice, infracțiuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate, contra securității naționale, contra capacității de luptă a forțelor armate, infracțiunilor de genocid, contra umanității și de război, a infracțiunilor privind frontiera de stat a României, a infracțiunilor la legislația privind prevenirea și combaterea terorismului, a infracțiunilor de corupție, infracțiunilor</p>	<p>La articolul 75 alineatul (1), litera d) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>✓ „d) acoperirea integrală a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, în cursul urmăririi penale sau al judecății, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, dacă făptuitorul nu a mai beneficiat de această circumstanță într-un interval de 5 ani anterior comiterii faptei. Circumstanța atenuantă nu se aplică în cazul săvârșirii următoarelor infracțiuni, dacă au produs un prejudiciu material: tâlhărie, piraterie, furt calificat, fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice.”</p>

asimilate infracțiunilor de corupție, a celor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, a infracțiunilor privitoare la nerespectarea regimului materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați, materialelor nucleare sau al altor materii radioactive, privind regimul juridic al drogurilor, privind regimul juridic al precursorilor de droguri, a celor privind spălarea banilor, privind activitățile aeronautice civile și cele care pot pune în pericol siguranța zborurilor și securitatea aeronautică, privind protecția martorilor, privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii, a celor privind traficul de organe, țesuturi sau celule de origine umană, privind prevenirea și combaterea pornografiei și a celor la regimul adopțiilor.

Observații

- Se prelungeste perioada până când se poate achita prejudiciul pentru a beneficia de circumstanțe atenuante - până acum acest lucru era posibil până la primul termen de judecată, de acum este până la rămânerea definitivă a sentinței.
- **Se elimină o sumedenie de infracțiuni care erau excluse din lista celor pentru care acoperirea prejudiciului devenea circumstanță atenuantă.**
- Printre infracțiunile eliminate din articol pentru care va fi „disponibilă” atenuarea prin plata prejudiciului se numără **infracțiunile de corupție și cele asimilate, dar și infracțiunile de fraudare a fondurilor europene.** Beneficiază de această circumstanță atenuantă și cei care vând copii, spală bani, fac trafic de organe.
- Asta înseamnă că, în cazul infracțiunilor enumerate mai sus, dacă va fi acoperit integral prejudiciul material ce a fost cauzat prin infracțiune, această situație devine circumstanță atenuantă. **Adică nu va fi pedepsit foarte aspru.**

Art. 100 alin. (1) lit. a) - c) și alin. (2) - (6)

Reducerea fracțiilor la liberarea condiționată

<p>Varianta în vigoare</p>	<p>Varianta trimisă spre promulgare și articolele declarate constituționale</p>
-----------------------------------	--

Condițiile liberării condiționate în cazul pedepsei închisorii

(1) Liberarea condiționată în cazul închisorii poate fi dispusă, dacă:

a) cel condamnat a executat cel puțin două treimi din durata pedepsei, în cazul închisorii care nu depășește 10 ani, sau cel puțin trei pătrimi din durata pedepsei, dar nu mai mult de 20 de ani, în cazul închisorii mai mari de 10 ani;

b) cel condamnat se află în executarea pedepsei în regim semideschis sau deschis;

c) cel condamnat a îndeplinit integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească;

d) instanța are convingerea că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate.

(2) În cazul condamnatului care a împlinit vârsta de 60 de ani, se poate dispune liberarea condiționată, după executarea efectivă a jumătate din durata pedepsei, în cazul închisorii ce nu depășește 10 ani, sau a cel puțin două treimi din durata pedepsei, în cazul închisorii mai mari de 10 ani, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în alin. (1) lit. b)-d).

(3) În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin. (1) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin jumătate din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin două treimi, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

(4) În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin. (2) se ține seama de partea

(1) Liberarea condiționată în cazul închisorii poate fi dispusă, dacă:

✓ **a)** cel condamnat a executat cel puțin jumătate din durata pedepsei, în cazul închisorii care nu depășește 10 ani, sau cel puțin două treimi din durata pedepsei, dar nu mai mult de 15 de ani, în cazul închisorii mai mari de 10 ani;

✓ **b)** cel condamnat se află în executarea pedepsei în regim semideschis sau deschis;

✓ **c)** cel condamnat a îndeplinit integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când dovedește

✓ **(2)** În cazul condamnatului care a împlinit vârsta de 60 de ani, se poate dispune liberarea condiționată, după executarea efectivă a cel puțin o treime din durata pedepsei, în cazul închisorii ce nu depășește 10 ani, sau a cel puțin jumătate din durata pedepsei, în cazul închisorii mai mari de 10 ani, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în alin. (1) lit. b) – d).

✓ **3)** În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin. (1) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin o treime din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin jumătate, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

✓ **(4)** În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin. (2) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin o pătrime din durata

din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin o treime din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin jumătate, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

(5) Este obligatorie prezentarea motivelor de fapt ce au determinat acordarea liberării condiționate și atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune, dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

(6) Intervalul cuprins între data liberării condiționate și data împlinirii duratei pedepsei constituie termen de supraveghere pentru condamnat.

că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească;

d) nu există probe din care instanța să aprecieze că persoana condamnată nu s-ar fi îndreptat și nu s-ar putea reintegra în societate.

pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin o treime, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

✓(5) Este obligatorie prezentarea motivelor de fapt ce au determinat acordarea liberării condiționate sau care au condus la respingerea acesteia și, 6 în cazul admiterii, atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune, dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

✓(6) Intervalul cuprins între data liberării condiționate și data împlinirii duratei pedepsei constituie termen de supraveghere pentru condamnat.”

*Articolele și aliniatele care au ✓ au fost declarate constituționale.

Observații

- Pentru pedeapsa cu închisoarea mai mică de 10 ani se poate aplica liberarea condiționată dacă s-a executat jumătate din pedeapsă în loc de două treimi cum este în prezent.
- Pentru condamnații care au peste 60 de ani se impune executarea a doar o treime din pedeapsă, față de jumătate din ea cum este în prezent, în cazul pedepselor mai mici de 10 ani.
- Adică se iau măsuri mai favorabile pentru cei condamnați.

Art.154

Micșorarea termenelor de prescripție:

Varianta în vigoare:	Varianta trimisă spre promulgare:
-----------------------------	--

Termenele de prescripție a răspunderii penale
(1) Termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

b) 10 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;

c) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

b) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;

c) 6 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

Art.155

Înteruperea cursului prescripției răspunderii penale

Varianta în vigoare:	Varianta trimisă spre promulgare și articolele declarate constituționale și neconstituționale:
<p>Înteruperea cursului prescripției răspunderii penale</p> <p>(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză.</p> <p>(2) După fiecare întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție.</p> <p>(3) Înteruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre ei.</p> <p>(4) Termenele prevăzute la art. 154, dacă au fost depășite cu încă o dată, vor fi socotite îndeplinite oricâte întreruperi ar interveni.</p>	<p>(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe pentru fiecare faptă și persoană prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului în cadrul procesului penal.</p> <p>✗ (2) După fiecare întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție față de persoana în favoarea căreia curge prescripția de la momentul la care s-a comunicat actul de procedură.</p> <p>✓ (3) Prescripția înlătură răspunderea penală oricâte întreruperi ar interveni, dacă termenul de prescripție prevăzut în art. 154 este depășit cu încă jumătate.</p> <p>(4) Admiterea în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal face să curgă un nou termen de prescripție a răspunderii penale, cu respectarea dispozițiilor alin. (3).”</p>

Observații:

- Termenele de prescripție (atât termenele generale, cât și termenul special) a răspunderii penale au fost reduse, mai ales în contextul în care acestea sunt raportate la limita maximă a pedepsei (care a scăzut în cazul unor infracțiuni).
- A fost diminuat drastic intervalul de timp lăsat organelor judiciare pentru a constata, cerceta și judeca o infracțiune pentru că, indiferent de întreruperi, **termenul de prescripție nu se poate lungi decât cu încă jumătate din timp (și nu încă o dată cum era până acum)**
- În cauzele complexe, cu prejudicii uriașe inclusiv pentru bugetul public, cercetarea și judecarea unor infracțiuni pot necesita un timp semnificativ pentru instrumentarea corectă a dosarului, un timp pe care acum justiția nu îl mai are la dispoziție pentru că există riscul prescrierii acestor fapte.

- Având în vedere principiul legii penale mai favorabile, această modificare are un impact inclusiv asupra dosarelor aflate în lucru.

Observațiile Comisiei de la Veneția:

- Comisia de la Veneția are în vedere modificarea celor două articole și statuează că diminuarea termenului de prescripție crează un risc crescut pentru instrumentarea anumitor cauze, din cauza acestei limite temporale.
- Comisia face trimitere la infracțiunile de tortură, viol dar și la infracțiunile de corupție care vor fi afectate de această prevedere (Traficul de influență, Cumpărarea de influență, Abuzul în serviciu, Darea de mită, Luarea de mită etc.)
- De asemenea, aceasta subliniază că noile amendamente nu sunt în acord cu prevederile internaționale cu privire la lupta anti-corupție.

Art. 269

Favorizarea făptuitorului

Varianta în vigoare:	Varianta trimisă spre promulgare:
<p>(1) Ajutorul dat făptuitorului în scopul împiedicării sau îngreunării cercetărilor într-o cauză penală, tragerii la răspundere penală, executării unei pedepse sau măsuri privative de libertate se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.</p> <p>(2) Pedepsa aplicată favorizatorului nu poate fi mai mare decât pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită de autor.</p> <p>(3) Favorizarea săvârșită de un membru de familie nu se pedepsește.</p>	<p>La articolul 269, după alineatul (3) se introduc trei noi alineate, alin. (4) – (6), cu următorul cuprins:</p> <p>✓ (3) Favorizarea săvârșită de un membru de familie sau afin până la gradul II nu se pedepsește.”</p> <p>„(4) Nu constituie infracțiunea prevăzută la alin. (1) următoarele:</p> <p>✓ a) emiterea, aprobarea sau adoptarea de acte normative;</p> <p>✗ b) pronunțarea sau dispunerea soluțiilor sau măsurilor de către organele judiciare în cauzele cu care acestea sunt investite;</p> <p>✗ c) mărturia depusă în cadrul unor proceduri judiciare ori modalitatea de efectuare a unor expertize în cauze judiciare. 11</p> <p>✓ (5) Dacă prin același act material și în aceeași împrejurare se acordă ajutor mai multor făptuitori, în scopurile menționate la alin. (1), fapta va constitui o singură infracțiune de favorizare a făptuitorului.</p> <p>✗ (6) Infracțiunea de favorizare a făptuitorului are caracter subsidiar în raport cu alte infracțiuni și va fi reținută ori de câte</p>

	ori elementul său material nu constituie o altă infracțiune prevăzută de Codul penal sau de legile speciale.”
--	---

Observații

Se exclude din sfera de aplicare a infracțiunii de favorizare a infractorului emiterea, aprobarea sau adoptarea de acte normative

Art. 277

Compromiterea intereselor justiției

<p>Varianta în vigoare:</p> <p>(1) Divulgarea, fără drept, de informații confidentiale privind data, timpul, locul, modul sau mijloacele prin care urmează să se administreze o probă, de către un magistrat sau un alt funcționar public care a luat cunoștință de acestea în virtutea funcției, dacă prin aceasta poate fi îngreunată sau împiedicată urmărirea penală, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.</p> <p>(2) Dezvăluirea, fără drept, de mijloace de probă sau de înscrisuri oficiale dintr-o cauză penală, înainte de a se dispune o soluție de netrimitere în judecată ori de soluționare definitivă a cauzei, de către un funcționar public care a luat cunoștință de acestea în virtutea funcției, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.</p> <p>(3) Dezvăluirea, fără drept, de informații dintr-o cauză penală, de către un martor, expert sau interpret, atunci când această interdicție este impusă de legea de procedură penală, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.</p>	<p>Varianta trimisă spre promulgare și articolele declarate constituționale și neconstituționale:</p> <p>✓ (1) Divulgarea, fără drept, de informații confidentiale privind data, timpul, locul, modul sau mijloacele prin care urmează să se administreze o probă, de către un magistrat sau un alt funcționar public care a luat cunoștință de acestea în virtutea funcției, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.</p> <p>✓ (2) Dezvăluirea, fără drept, de mijloace de probă sau de înscrisuri oficiale dintr-o cauză penală, înainte de a se dispune o soluție de netrimitere în judecată ori de soluționare în primă instanță a cauzei, de către un funcționar public care a luat cunoștință de acestea în virtutea funcției, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.</p> <p>(3) Dezvăluirea, fără drept, de informații dintr-o cauză penală, atunci când această interdicție este impusă de legea de procedură penală, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă. Dacă fapta este săvârșită de un magistrat sau de un reprezentant al organului de urmărire penală,</p>
--	--

<p>(4) Nu constituie infracțiune fapta prin care sunt divulgate ori dezvăluite acte sau activități vădit ilegale comise de autorități într-o cauză penală.</p>	<p>pedeapsa se majorează cu jumătate. X (3¹) Fapta funcționarului public care înainte de pronunțarea unei hotărâri de condamnare definitive se referă la o persoană suspectată sau acuzată ca și cum aceasta ar fi fost condamnată se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani. Dacă declarația se face în numele unei autorități publice, pedeapsa se majorează cu o treime. ✓ (3²) Încălcarea dreptului la un proces echitabil, la judecarea cauzei de un judecător imparțial și independent prin orice intervenție care afectează procesul de repartizare aleatorie a dosarelor, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.”</p>
--	---

Observații

- Divulgarea, fără drept, de informații confidențiale, devine infracțiune chiar și atunci când nu este îngreunată sau împiedicată urmărirea penală;
- Multe critici au fost aduse alin. 3/1 dar acesta a fost declarat neconstituțional.

Art. 290

Darea de mită

<p>Varianta în vigoare:</p> <p>(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.</p> <p>(2) Fapta prevăzută în alin. (1) nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita.</p> <p>(3) Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.</p> <p>(4) Bani, valorile sau orice alte bunuri date se restituie persoanei care le-a dat, dacă acestea</p>	<p>Varianta trimisă spre promulgare și declarată constituțională</p> <p>La articolul 290, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins: ✓ „(3) Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta, dar nu mai târziu de 1 an de la data săvârșirii acesteia.”</p>
--	---

au fost date în cazul prevăzut în alin. (2) sau date după denunțul prevăzut în alin. (3).
(5) Banii, valorile sau orice alte bunuri oferite sau date sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Observații

- Se îngreunează descoperirea faptelor de corupție săvârșite pentru care nu s-a formulat denunț în termen de 1 an de la săvârșirea faptei.
- Sunt descurajate denunțurile care nu se încadrează în acea limită de timp.
- Dacă persoana care a dat banii recunoaște fapta într-un an de zile, nu mai este pedepsită, altminteri nu mai are niciun fel de încurajare pentru a face un denunț,
- Diferența de tratament dintre o persoană care a denunțat denunțul și una care nu l-a denunțat este dată de momentul la care s-a formulat denunțul, cu toate că, o astfel de condiționare nu se justifică: poate exista aceeași atitudine de regret..
- Acum, serios! la gândește-te: câte șanse sunt să anunți organele de urmărire penală imediat după ce ai bătut palma? În acel moment ești fericit că ai primit un folos în schimb și toată lumea e a ta. Nici prin gând nu îți trece că într-o zi o să te iei la harță cu amicul/cumătrul/prietenul tău de nădejde și toată rețeaua o să se ducă pe apa sâmbetei. De cele mai multe ori, din discuțiile cu cei din domeniu, am înțeles că, în practică, s-a constatat că denunțurile se înregistrează când apar neînțelegeri între participanții la infracțiune.

Observațiile Comisiei de la Veneția

- Comisia de la Veneția subliniază că această modificare va descuraja în mod evident denunțarea faptei, îngreunând descoperirea faptelor de corupție;
- Recomandă ca termenul de 1 an să fie revăzut și să fie introduse limitări mai nuanțate, bazate pe o analiză a impactului pe care acestea o să le aibă.

Art. 298

Neglijența în serviciu

Varianta în vigoare:

Încălcarea din culpă de către un funcționar public a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dacă prin aceasta se cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, se pedepsește cu închisoare de la la

Varianta declarată constituțională:

✓ Abrogarea art.298 - eliminarea din codul penal a infracțiunii de neglijență în serviciu.

3 luni la 3 ani sau cu amendă.	
--------------------------------	--

Observații

- Neglijența în serviciu pur și simplu dispare ca infracțiune de serviciu din Codul penal.
- Numeroase fapte comise, din culpă, de persoane care ocupă funcții publice și care se află în exercițiul atribuțiilor de serviciu, nu vor mai fi sancționate.
- Ținând cont că, prin incriminarea acestei fapte, se avea în vedere buna desfășurare a activității de serviciu, prin îndeplinirea corectă de către funcționarii publici, precum și de alte persoane cu atribuții de serviciu, a îndatoririlor lor profesionale, se va încuraja lipsa de responsabilitate.

Observațiile Comisiei de la Veneția

Comisia de la Veneția nu se pronunță în mod expres asupra acestei modificări, ci doar notează că, ținând cont de cele comunicate de autoritățile române, între 2014 și 2017, 233 de persoane au fost puse sub acuzare pentru neglijență. De asemenea, Comisia de la Veneția amintește că abrogarea Art. 298 nu a fost cerută de Curtea Constituțională.

Dintre articolele care nu au fost sesizate la CCR:

- Este considerat trafic de influență doar dacă infracțiunea vizează „foloase materiale”, nu „foloase”, așa cum este acum (art. 291).
- Eliminarea unei categorii întregi din definiția funcționarului public - s-a abrogat alineatul 2 (art. 175). Ce prevedea: "este considerat funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public".
- La delapidare, urmărirea penală se va declanșa doar după o plângere prealabilă. (art. 295)
- Modificări la mărturia mincinoasă - nu este infracțiune „simpla divergență de mărturie”, nici refuzul de a face declarații prin care persoana se autoincriminează sau în sensul solicitat de organele judiciare, nici modificarea sau retractarea declarației (art. 273).
- Modificarea definiției grupului infracțional organizat: trebuie să fie grup structurat, format din cel puțin 3 persoane, să existe pentru o perioadă de timp și să acționeze coordonat în scopul obținerii unui beneficiu material; membrii grupului trebuie să aibă roluri prestabilite și să nu fie format ocazional (art. 367).

La data de 12 oct. 2018, Curtea Constituțională emite [Decizia 633](#) în cadrul căreia se pronunță asupra obiecției de neconstituționalitate trimisă de ICCJ.

Puteți urmări [aici](#) întregul proces legislativ.

Ca urmare a declarării a unora dintre articole ca fiind neconstituționale, [pachetul](#) de amendamente [s-a întors în Comisia Specială](#) pentru justiție, pentru a le pune în acord cu observațiile CCR. Rigurozitatea cu care au fost transpuse observațiile CCR în noile modificări ar putea face obiectul unei alte analize, dar o lăsăm pentru altă ocazie.

Curtea a respins, ca neîntemeiată, obiecția și a constatat că următoarele dispoziții sunt constituționale în raport de criticile formulate:

art. I pct. 4 referitor la art. 4 alin. (3), (4) și (6) - Prezumția de nevinovăție

art. I pct. 7 referitor la art. 10 alin. (4)¹ - Dreptul la apărare

art. I pct. 8 referitor la art. 10 alin. (5) - Dreptul la apărare

art. I pct. 14 referitor la art. 21 alin. (1) - Introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente

art. I pct. 18 referitor la art. 31 - Avocatul

art. I pct. 25 referitor la 47 - Excepțiile de necompetență

art. I pct. 44 referitor la art. 90 lit. c) - Asistența juridică obligatorie a suspectului sau a inculpatului

art. I pct. 48 referitor la art. 94 alin. (1) și (4) - Consultarea dosarului

art. I pct. 52 referitor la art. 103 alin. (3) - Aprecierea probelor

art. I pct. 64 referitor la art. 125 - Martorul amenințat

art. I pct. 68 referitor la art. 138 alin. (12) - Metode speciale de supraveghere sau cercetare

art. I pct. 69 referitor la art. 139 alin. (1) lit. a) - Supravegherea tehnică

art. I pct. 70 referitor la art. 139 alin. (3) - Supravegherea tehnică

art. I pct. 71 referitor la art. 139 alin. (3)¹ - Supravegherea tehnică

art. I pct. 79 referitor la art. 146¹ alin. (5) - Conservarea materialelor rezultate din supravegherea tehnică

art. I pct. 85 referitor la art. 153 alin. (1) - Obținerea de date privind situația financiară a unei persoane

art. I pct. 93 referitor la art. 159 alin. (14) lit. b) și c) - Efectuarea percheziției domiciliare

art. I pct. 105 referitor la art. 172 alin. (8)¹ - Disponerea efectuării expertizei sau a constatării

art. I pct. 120 referitor la art. 209 alin. (11) - Reținerea

art.I pct.130 referitor la art.218 alin.(1¹) - Condițiile generale de luare a măsurii arestului la domiciliu

art.I pct.140 referitor la art.223 alin.(3) - Condițiile și cazurile de aplicare a măsurii arestării preventive

art.I pct.172 referitor la art.265 alin.(13) și (14) - Mandatul de aducere

art.I pct.181 referitor la art.281 alin.(1) lit.b) - Nulitățile absolute

art.I pct.188 referitor la art.287¹ - Păstrarea unor acte de urmărire penală

art.I pct.189 referitor la art.290 alin.(1¹) - Denunțul

art.I pct.204 referitor la art.318 alin.(15¹) - Renunțarea la urmărire penală

art.I pct.205 referitor la art.318 alin.(16) - Renunțarea la urmărire penală

art.I pct.227 referitor la art.370⁵ - Felul hotărârilor

art.I pct.232 referitor la art.396 alin.(1) - Rezolvarea acțiunii penale

art.I pct.236 referitor la art.421 alin.(2) - Soluțiile la judecata în apel

art.I pct.113 referitor la art.181¹ alin.(3) - Efectuarea unei noi expertize

art.I pct.183 referitor la art.282 alin.(2) și alin.(4) lit.a) - Nulitățile relative

Art. 4

Prezumția de nevinovăție

<p>Forma în vigoare:</p> <p>Prezumția de nevinovăție (1) Orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă. (2) După administrarea întregului probatoriu, orice îndoială în formarea convingerii organelor judiciare se interpretează în favoarea suspectului sau inculpatului</p>	<p>Varianta trimisă spre promulgare și articolele declarate constituționale și cele neconstituționale:</p> <p>La articolul 4, după alineatul (2) se introduc șase noi alineate, alin. (3) – (8) cu următorul cuprins:</p> <p>✓ „(3) În cursul urmăririi penale și al judecării cauzei sunt interzise comunicările publice, declarațiile publice precum și furnizarea de alte informații, direct sau indirect, provenind de la autorități publice referitoare la faptele și persoanele ce fac obiectul acestor proceduri. Persoanele din cadrul 2 autoritatilor publice nu se pot referi la persoanele suspectate sau inculpate ca și cum acestea ar fi vinovate decât în cazul în care există o hotărâre definitivă de condamnare cu privire la acele fapte.</p> <p>✓ (4) Prin excepție, în cursul urmăririi penale sau al judecării organelor de urmărire penală</p>
--	--

	<p>sau instanța de judecată pot comunica public date despre procedurile penale care se desfășoară doar atunci când datele furnizate justifică un interes public prevăzut de lege sau acest lucru este necesar în interesul descoperirii și aflării adevărului în cauză.</p> <p>(5) Comunicările publice prevăzute la alin. (4) nu se pot referi la persoanele suspectate sau acuzate ca fiind vinovate de săvârșirea unei infracțiuni.</p> <p>✓(6) În cursul procesului penal este interzisă prezentarea publică a persoanelor suspectate de săvârșirea unor infracțiuni purtând cătușe sau alte mijloace de imobilizare sau afectate de alte modalități de natură a induce în percepția publică că acestea ar fi vinovate de săvârșirea unor infracțiuni.</p> <p>(7) Dacă organele judiciare au comunicat public date și informații privind începerea urmăririi penale, luarea unor măsuri preventive sau trimiterea în judecată a unei persoane, acestea au obligația să publice, în aceleași condiții, și soluțiile de clasare, renunțare la urmărire penală sau încetare a procesului penal, ori soluțiile de achitare, încetarea procesului penal sau restituire la parchet, pronunțate de către instanțele de judecată.</p> <p>(8) Îndeplinirea obligației prevăzută la alin. (7) poate fi cerută de orice persoană interesată.”</p>
--	--

Observațiile Comisiei de la Veneția

- În principiu, măsurile luate pentru a întări prezumția de nevinovăție sunt bine-venite, însă Comisia subliniază că unele dintre prevederi sunt excesive și vin în detrimentul dreptului la informare care aparține publicului.
- Chiar dacă la alin. (4) este introdusă o excepție, Comisia este de părere că prevederea depășește prevederile internaționale.
- Comisia face trimitere la Directiva UE 2016/343 unde se menționează necesitatea existenței unui echilibru între respectarea prezumției de nevinovăție și libertatea presei.

- Art. 6 nu corespunde în întregime cu prevederile Directivei deoarece nu este prevăzută nicio excepție care sunt necesare din motive de securitate.
- **Recomandă ca art. 3 și 6 să fie reevaluate în acord cu Directiva 2016/343** astfel încât să asigure atât prezumția de nevinovăție, cât și dreptul publicului de a fi informați despre procesele penale în desfășurare (inclusiv cele în care sunt implicați politicieni de rang înalt acuzați de corupție).

Art. 139

Supravegherea tehnică

<p>Varianta în vigoare:</p> <p>(1) Supravegherea tehnică se dispune de judecătorul de drepturi și libertăți atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) există o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la alin. (2);</p> <p>b) măsura să fie proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, date fiind particularitățile cauzei, importanța informațiilor ori a probelor ce urmează a fi obținute sau gravitatea infracțiunii;</p> <p>c) probele nu ar putea fi obținute în alt mod sau obținerea lor ar presupune dificultăți deosebite ce ar prejudicia ancheta ori există un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare.</p> <p>(2) Supravegherea tehnică se poate dispune în cazul infracțiunilor contra securității naționale prevăzute de Codul penal și de legi speciale, precum și în cazul infracțiunilor de trafic de droguri, de efectuare de operațiuni ilegale cu precursori sau cu alte produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, infracțiunilor privind nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați, de trafic și exploatarea persoanelor vulnerabile, acte de terorism, de</p>	<p>Varianta trimisă spre promulgare și articolele declarate constituționale și cele neconstituționale:</p> <p>La articolul 139 alineatul (1), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins: „a) există indicii temeinice cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la alin. (2);”</p> <p>La articolul 139, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins: ✓ „(3) Înregistrările prevăzute în prezentul capitol, efectuate de părți și de subiecții procesuali principali, constituie mijloace de probă când privesc propriile convorbiri sau comunicări pe care le-au purtat cu terții.”</p> <p>La articolul 139, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (3/1), cu următorul cuprins: ✓ „(3/1) Înregistrările de pe camerele de supraveghere, precum și cele realizate în locuri publice pot constitui mijloace de probă.”</p>
--	--

spălare a banilor, de falsificare de monede, timbre sau de alte valori, de falsificare de instrumente de plată electronică, în cazul infracțiunilor care se săvârșesc prin sisteme informatice sau mijloace de comunicare electronică, contra patrimoniului, de șantaj, de viol, de lipsire de libertate în mod ilegal, de evaziune fiscală, în cazul infracțiunilor de corupție și al infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene ori în cazul altor infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare.

(3) Înregistrările prevăzute în prezentul capitol, efectuate de părți sau de alte persoane, constituie mijloace de probă când privesc propriile convorbiri sau comunicări pe care le-au purtat cu terții. Orice alte înregistrări pot constitui mijloace de probă dacă nu sunt interzise de lege. (4) Raportul dintre avocat și persoana pe care o asistă sau o reprezintă nu poate forma obiectul supravegherii tehnice decât dacă există date că avocatul săvârșește ori pregătește săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la alin.

(2). Dacă pe parcursul sau după executarea măsurii rezultă că activitățile de supraveghere tehnică au vizat și raporturile dintre avocat și suspectul ori inculpatul pe care acesta îl apără, probele obținute nu pot fi folosite în cadrul niciunui proces penal, urmând a fi distruse, de îndată, de către procuror. Judecătorul care a dispus măsura este informat, de îndată, de către procuror. Atunci când apreciază necesar, judecătorul dispune informarea avocatului.

Observații

→ Modificarea conduce la eliminarea, dintre mijloacele de probă, a înregistrărilor

realizate cu respectarea legii, ceea ce va îngreuna dovedirea infracțiunilor.

→ Este exclusă posibilitatea de a folosi ca probe **orice alte înregistrări** dacă nu sunt interzise de lege.

Ce efecte are această modificare?

Asta, de fapt, înseamnă că probele video pot fi folosite, dar numai dacă sunt făcute de părți (martorii sau denunțătorii **nu** sunt „părți procesuale penale”) sau dacă sunt făcute în locuri publice.

Exemplu:

Dacă de la balconul apartamentului meu văd cum vecina este snopită în bătaie de soțul ei și cât aștept poliția filmez cu telefonul mobil întâmplarea, filmarea mea nu poate fi folosită ca probă. Eu nu sunt nici parte (ci doar martor), nici nu fac filmarea pe o cameră de supraveghere sau într-un loc public (apartamentul este, evident, spațiu privat).

Observațiile CCR

Opțiunea legiuitorului de a nu permite folosirea ca mijloace de probă a înregistrărilor realizate în condițiile strict menționate este una firească, de natură a spori garanțiile privind dreptul la viață intimă și privată, prevăzut în Constituție.

ARTICOLE DECLARATE NECONSTITUȚIONALE

a) **CODUL PENAL**

În [comunicatul său](#), CCR enumeră și articolele care au fost declarate neconstituționale. Dintre acestea am ales două articole pe care le-am considerat mai importante și le-am expus mai pe larg.

Puteți consulta [aici](#) proiectul de lege pentru modificarea Codului Penal.

A admis obiecția de neconstituționalitate formulată și a constatat că următoarele dispoziții sunt neconstituționale:

- art.I pct.2 [cu referire la art.5 alin.(11)-(14)] - Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei
- pct.4 [cu referire la art.17 lit.a)] - Săvârșirea infracțiunii comise prin omisiune
- pct.5 [cu referire la art.35 alin.(1) fraza a doua] - Unitatea infracțiunii continuate și a celei complexe
- pct.14 [cu referire la art.75 alin.(2) lit.d)] - Circumstanțe atenuante
- pct.17 [cu referire la abrogarea art.91 alin.(1) lit.c)] - Condițiile suspendării executării pedepsei sub supraveghere
- pct.20 [cu referire la art.96 alin.(4)] - Revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere
- pct.21 [cu referire la art.100 alin.(1) lit.d)] - Condițiile liberării condiționate în cazul pedepsei închisorii
- pct.22 [cu referire la art.112/1 alin.(2) lit.b) sintagma „probele administrate”] - Confiscarea specială
- pct.23 [cu referire la art.112/1 alin.(21) sintagma „probe certe, dincolo de orice îndoială”] - Confiscarea specială
- pct.24 [cu referire la art.112/1 alin.(3) sintagmele „dacă acesta a cunoscut că scopul transferului este evitarea confiscării” și „probe certe, dincolo de orice îndoială”] - Confiscarea specială
- pct.27 [cu referire la art.155 alin.(2)] - Întreruperea cursului prescripției răspunderii penale
- pct.29 [cu referire la art.173 alin.(2)-(5)] - Legea penală
- pct.30 [cu referire la abrogarea art.175 alin.(2)] - Funcționar public
- pct.31 [cu referire la art.177 alin.(1) lit.b) sintagma „fostul soț” și lit.c) sintagma „au conviețuit”] - Membru de familie
- pct.32 [cu referire la art.187/1] - Pedepsă prevăzută de lege
- pct.33 [cu referire la art.189 alin.(1) lit.i)] - Omorul calificat
- pct.40 [cu referire la art.269 alin.(4) lit.b)] - Favorizarea făptuitorului

- pct.41 [cu referire la art.273 alin.(4)] - Mărturia mincinoasă
- pct.42 [cu referire la art.277 alin.(3) teza a doua cuvântul „pedeapsă”] - Compromiterea intereselor justiției
- pct.43 [cu referire la art.277 alin.(31)] - Compromiterea intereselor justiției
- pct.49 [cu referire la art.295 alin.(3)] - Delapidarea
- pct.51 [cu referire la art.297 alin.(3)] - Abuzul în serviciu
- pct.62 [cu referire la art.367 alin.(6) în privința trimiterii la Codul de procedură penală] - Constituirea unui grup infracțional organizat
- art.II [cu referire la sintagma „probe certe”]
- art.I pct.6 [cu referire la art.39 alin.(1) lit.b) și lit.e), cu trimitere la lit.b)] - Pedepsa principală în caz de concurs de infracțiuni
- pct.10 [cu referire la art.64 alin.(1)] - Executarea pedepsei amenzii prin prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității
- pct.11 [cu referire la abrogarea art.64 alin.(6)] - Executarea pedepsei amenzii prin prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității
- pct.28 [cu referire la art.159/1 sintagma „până la pronunțarea unei hotărâri definitive”] - Împăcarea
- pct.40 [cu referire la art.269 alin.(4) lit.c) și (6)] - Favorizarea făptuitorului
- pct.47 [cu referire la art.291 alin.(1)] - Traficul de influență
- pct.50 [cu referire la art.297 alin.(1)] - Abuzul în serviciu

Luăm fiecare articol pe rând, alăturând varianta în vigoare cu cea trimisă spre promulgare, pentru a le putea compara mai ușor:

Art. 297

Abuzul în serviciu

Varianta în vigoare	Varianta trimisă spre promulgare și ce a fost declarat neconstituțional
<p>„(1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică”.</p>	<p>X 1) „Fapta funcționarului public, aflat în exercițiul atribuțiilor de serviciu, care refuză să îndeplinească un act sau îl îndeplinește prin încălcarea unor dispoziții exprese dintr-o lege, ordonanță de urgență sau ordonanță de guvern, în scopul de a obține pentru sine, soț, rudă sau afin până la gradul al II-lea inclusiv, un folos patrimonial și prin aceasta cauzează o pagubă, certă și efectivă, mai mare decât echivalentul unui salariu minim pe economie sau o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime nepatrimoniale ale unei persoane fizice sau juridice, vătămare constatată în</p>

	<p>mod definitiv prin act al organului competent, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani sau cu amendă.</p> <p>x „(3) Dispozițiile alineatelor (1) și (2) nu se aplică în cazul elaborării, emiterii și aprobării actelor adoptate de Parlament sau Guvern.”</p>
--	---

Observații

Art. 112¹ alin. (1)

Confiscare extinsă

<p>Varianta în vigoare</p> <p>(1) Sunt supuse confiscării și alte bunuri decât cele menționate la art. 112, în cazul în care persoana este condamnată pentru comiterea uneia dintre următoarele infracțiuni, dacă fapta este susceptibilă să îi procure un folos material și pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 4 ani sau mai mare:</p> <p>a) infracțiuni privind traficul de droguri și de precursori;</p> <p>b) infracțiuni privind traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile;</p> <p>c) infracțiuni privind frontiera de stat a României;</p> <p>d) infracțiunea de spălare a banilor;</p> <p>e) infracțiuni din legislația privind prevenirea și combaterea pornografiei;</p> <p>f) infracțiuni din legislația privind combaterea terorismului;</p> <p>g) constituirea unui grup infracțional organizat;</p> <p>h) infracțiuni contra patrimoniului;</p> <p>i) nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați.</p> <p>j) falsificarea de monede, timbre sau de alte</p>	<p>Varianta trimisă spre promulgare și ce a fost declarat neconstituțional</p> <p>(1) Sunt supuse confiscării și alte bunuri decât cele prevăzute la art. 112, când față de o persoană se dispune condamnarea pentru o faptă susceptibilă să îi procure un folos material și pentru care pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 4 ani sau mai mare, iar instanța își formează convingerea, în baza circumstanțelor cauzei inclusiv a elementelor de fapt și a probelor administrate, că bunurile respective provin din activități infracționale. Convingerea instanței se poate baza inclusiv pe disproporția dintre veniturile licite și averea persoanei.</p> <p>(2) Confiscarea extinsă se dispune dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) ☒ valoarea bunurilor dobândite de persoana condamnată, într-o perioadă de 5 ani înainte și, dacă este cazul, după momentul săvârșirii infracțiunii, până la data emiterii actului de sesizare a instanței, depășește în mod vădit veniturile obținute de aceasta în mod licit;</p>
---	---

valori;

k) divulgarea secretului economic, concurența neloială, nerespectarea dispozițiilor privind operații de import sau export, deturnarea de fonduri, infracțiuni privind regimul importului și al exportului, precum și al introducerii și scoaterii din țară de deșeuri și reziduuri;

l) infracțiuni privind jocurile de noroc;

m) infracțiuni de corupție, infracțiunile asimilate acestora, precum și infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene;

n) infracțiuni de evaziune fiscală;

o) infracțiuni privind regimul vamal;

p) infracțiuni de fraudă comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice;

q) traficul de organe, țesuturi sau celule de origine umană.

(2) Confiscarea extinsă se dispune dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) valoarea bunurilor dobândite de persoana condamnată, într-o perioadă de 5 ani înainte și, dacă este cazul, după momentul săvârșirii infracțiunii, până la data emiterii actului de sesizare a instanței, depășește în mod vădit veniturile obținute de aceasta în mod licit*);

b) instanța are convingerea că bunurile respective provin din activități infracționale de natura celor prevăzute la alin. (1).

(3) Pentru aplicarea dispozițiilor alin. (2) se va ține seama și de valoarea bunurilor transferate de către persoana condamnată ori de un terț unui membru al familiei sau unei persoane juridice asupra căreia persoana condamnată deține controlul.

(4) Prin bunuri, conform prezentului articol, se înțelege și sumele de bani.

(5) La stabilirea diferenței dintre veniturile licite și valoarea bunurilor dobândite se vor avea în vedere valoarea bunurilor la data dobândirii lor și cheltuielile făcute de

b) **x** din probele administrate rezultă că bunurile provin din activități infracționale de natura celor prevăzute la alin. (1).”

La articolul 112/1 , după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (21) , cu următorul cuprins:

x „(2/1) Decizia instanței trebuie să se bazeze pe probe certe, dincolo de orice îndoială, din care să rezulte implicarea persoanei condamnate în activitățile infracționale producătoare de bunuri și bani.”

La articolul 112/1 , alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

x „(3) Pentru aplicarea dispozițiilor alin. (2) se va ține seama și de valoarea bunurilor transferate de către persoana condamnată ori de un terț unui membru al familiei, dacă acesta a cunoscut că scopul transferului este evitarea confiscării sau unei persoane juridice asupra căreia persoana condamnată deține controlul. Confiscarea se va dispune în limita bunurilor 7 transferate, în momentul în care transferul ilicit poate fi dovedit prin probe certe dincolo de orice îndoială.”

persoana condamnată, membrii familiei acesteia.
 (6) Dacă bunurile supuse confiscării nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.
 (7) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea sau folosirea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea.
 8) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2), care excedează nivelului veniturilor licite ale persoanei condamnate.

Observații

Este eliminată cerința ca probele să fie certe dincolo de orice îndoială și cerința conform căreia persoana condamnată ori un terț să fi cunoscut scopul transferului.

b) **CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ**

Articole care erau un pericol și au fost declarate neconstituționale

CCR a admis obiecția și a constatat că următoarele dispoziții sunt neconstituționale:

- **Art. I pct. 5** referitor la art. 8 alin. (2) în ceea ce privește sintagma „sau procurori” din conținutul tezei a doua a acestei norme - Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal
- **Art. I pct. 6** referitor la art. 10 alin. (2) - Dreptul la apărare
- **Art. I pct. 9** referitor la art. 10 alin. (5¹) - Dreptul la apărare
- **Art. I pct. 11** referitor la art. 15 în ceea ce privește sintagma „din care rezultă indicii temeinice” - Condițiile de punere în mișcare sau de exercitare a acțiunii penale
- **Art. I pct. 16** referitor la art. 25 alin. (4) - Rezolvarea acțiunii civile în procesul penal
- **Art. I pct. 24** referitor la art. 40 alin. (4¹) - Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție
- **Art. I pct. 29** referitor la art. 61 alin. (1) - Actele încheiate de unele organe de constatare
- **Art. I pct. 30** referitor la art. 64 alin. (5) - Incompatibilitatea judecătorului
- **Art. I pct. 39** referitor la art. 77 în ceea ce privește sintagma „probele sau” - *Suspectul*
- **Art. I pct. 40** referitor la art. 81 alin. (1) lit. d) și lit. g²) teza a doua - Drepturile persoanei vătămate
- **Art. I pct. 41** referitor la art. 83 lit. b¹) teza finală - Drepturile inculpatului
- **Art. I pct. 47** referitor la art. 92 alin. (2) teza a treia - Drepturile avocatului suspectului și inculpatului
- **Art. I pct. 48** referitor la art. 94 alin. (7) - Consultarea dosarului
- **Art. I pct. 49** referitor la art. 97 alin. (4) - Proba și mijloacele de probă
- **Art. I pct. 51** referitor la art. 102 alin. (2) - Excluderea probelor obținute în mod nelegal

- **Art. I pct. 52** referitor la art.103 alin. (2) - Aprecierea probelor
- **Art. I pct. 53** referitor la art.103 alin. (4) - Aprecierea probelor
- **Art. I pct. 55** referitor la art.110 alin. (1) - Consemnarea declarațiilor
- **Art. I pct. 56** referitor la art.110 alin. (1¹) - Consemnarea declarațiilor
- **Art. I pct. 57** referitor la art.110 alin. (5) - Consemnarea declarațiilor
- **Art. I pct. 61** referitor la art. 116 alin. (2¹) - Obiectul și limitele declarației martorului
- **Art. I pct.72** referitor la art. 140 alin. (2) - Procedura de emitere a mandatului de supraveghere tehnică
- **Art. I pct.73** referitor la art. 143 alin. (4¹) - Consemnarea activităților de supraveghere tehnică
- **Art. I pct. 74** referitor la art. 145 alin. (1) și (5) - Informarea persoanei supravegheate
- **Art. I pct. 76** referitor la art. 145¹ alin. (1) în ceea ce privește sintagma „*potrivit acestei legi și pentru care au existat suspiciunile care au fundamentat solicitarea, sub sancțiunea nulității absolute*” și alin.(2) - Informarea persoanei supravegheate
- **Art. I pct. 81** referitor la art. 148 alin. (1) lit.a) - Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor
- **Art. I pct. 83** referitor la art. 150 alin. (1) lit.a) - Participarea autorizată la anumite activități
- **Art. I pct. 84** referitor la art. 152 alin. (1) lit.a) - Obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului
- **Art. I pct. 89** referitor la art. 158 alin. (2) lit.a) și b) - Procedura de emitere a mandatului de percheziție domiciliară
- **Art. I pct. 91** referitor la art. 159 alin. (8¹) - Efectuarea percheziției domiciliare
- **Art. I pct. 95** referitor la art. 162 alin. (4) în ceea ce privește sintagma „*sau pentru care a fost obținut ulterior mandat de percheziție*” - *Măsurile privind obiectele ori înscrisurile ridicate*
- **Art. I pct. 99** referitor la art. 168 alin. (15¹) în ceea ce privește sintagma „*se șterg definitiv din copiile efectuate în baza alin. (9) și „ - Percheziția informatică*”
- **Art. I pct. 103** referitor la art. 171¹ alin. (1) și (2) - Ridicarea silită de obiecte și înscrisuri
- **Art. I pct. 104** referitor la art. 172 alin. (4) - Dispunerea efectuării expertizei sau a constatării
- **Art. I pct. 107** referitor la art. 172 alin. (12) - Dispunerea efectuării expertizei sau a constatării
- **Art. I pct. 109** referitor la art. 175 alin. (1) - Drepturile și obligațiile expertului
- **Art. I pct. 112** referitor la art. 178 alin. (5) - Raportul de expertiză
- **Art. I pct. 121** referitor la art. 211 alin. (2) - Controlul judiciar
- **Art. I pct. 123** referitor la art. 214 alin. (1) - Luarea măsurii controlului judiciar de către judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată
- **Art. I pct. 126** referitor la art. 215¹ alin. (7) și (8) - Conținutul controlului judiciar
- **Art. I pct. 133** referitor la art. 220 alin. (1) - Luarea măsurii arestului la domiciliu de către judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată
- **Art. I pct. 139** referitor la art. 223 alin. (2) - Condițiile și cazurile de aplicare a măsurii arestării preventive
- **Art. I pct. 154** referitor la art. 249 alin. (4) - Condițiile generale de luare a măsurilor asigurătorii
- **Art. I pct. 158** referitor la art. 250¹ alin. (1) și (2) - Contestarea măsurilor asigurătorii
- **Art. I pct. 179** referitor la art. 276 alin. (5¹) - Plata cheltuielilor judiciare făcute de părți
- **Art. I pct. 190** referitor la art. 292 alin. (2) - Sesizarea din oficiu
- **Art. I pct.192** referitor la art. 305 alin. (1), în ceea ce privește sintagma „*nu există vreunul dintre cazurile care împiedică exercitarea acțiunii penale prevăzute la art.16 alin.(1)*” - *Începerea urmăririi penale*
- **Art. I pct.193** referitor la art. 305 alin. (1¹) - Începerea urmăririi penale

- **Art. I pct. 195** referitor la art.307 - Aducerea la cunoștință a calității de suspect
- **Art. I pct. 213** referitor la art. 335 alin. (1) - Reluarea în caz de redeschidere a urmăririi penale
- **Art. I pct. 219** referitor la art. 341 alin. (6) lit. c) - Soluționarea plângerii de către judecătorul de cameră preliminară
- **Art. I pct. 229** referitor la art. 386 alin. (3) - Schimbarea încadrării juridice
- **Art. I pct. 232** referitor la art. 396 alin. (2) - (4) - Rezolvarea acțiunii penale
- **Art. I pct. 235** referitor la art. 406 alin. (2) - Redactarea și semnarea hotărârii
- **Art. I pct. 238** referitor la art. 425 - Limitele rejudecării
- **Art. I pct. 239** referitor la art. 426 alin. (1) lit. i) teza a doua - Cazurile de contestație în anulare
- **Art. I pct. 240** referitor la art. 426 alin. (2), în ceea ce privește referirea la lit.i), și alin.(4) - Cazurile de contestație în anulare
- **Art. I pct. 243** referitor la art. 438 alin.(1¹) - (1⁴) - Cazurile în care se poate face recurs în casație
- **Art. I pct. 244** referitor la art. 453 alin. (1) lit. f) - Cazurile de revizuire
- **Art. I pct. 245** referitor la art. 453 alin. (1) lit. g) și h) - Cazurile de revizuire
- **Art I pct. 257** referitor la art. 538 alin. (2¹) - Dreptul la repararea pagubei în caz de eroare judiciară
- **Art. I pct. 259** referitor la art. 539 alin. (3) - Dreptul la repararea pagubei în cazul privării nelegale de libertate
- **Art. I pct. 266** referitor la art. 598 alin. (1) lit. d), precum - Contestația la executare

Luăm fiecare articol pe rând, alăturând varianta în vigoare cu cea trimisă spre promulgare, pentru a le putea compara mai ușor:

Art. 103

Aprecierea probelor

Varianta în vigoare	Varianta trimisă spre promulgare și ce a fost declarat neconstituțional
<p>(1) Probele nu au o valoare dinainte stabilită prin lege și sunt supuse liberei aprecieri a organelor judiciare în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză.</p> <p>(2) În luarea deciziei asupra existenței infracțiunii și a vinovăției inculpatului instanța hotărăște motivat, cu trimitere la toate probele evaluate. Condamnarea se dispune doar atunci când instanța are convingerea că acuzația a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.</p> <p>(3) Hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării</p>	<p>La articolul 103, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>x „(2) În luarea deciziei asupra existenței infracțiunii și a vinovăției inculpatului instanța hotărăște motivat, cu trimitere la toate probele evaluate. Condamnarea se dispune doar atunci când instanța are convingerea că acuzația a fost dovedită dincolo de orice îndoială.</p> <p>✓ (3) Hotărârea de condamnare, de aplicare a unei măsuri educative de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în măsură</p>

pedepsei nu se poate întemeia în măsură determinantă pe declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați.

determinantă pe declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați. De asemenea, aceasta nu se poate întemeia pe declarațiile inculpaților din acea cauză, ale martorilor care beneficiază de exonerare de răspundere pentru faptele denunțate sau pe declarațiile celor care beneficiază de dispoziții legale de favoare pentru declarațiile date în fața organelor judiciare, dacă aceste probe nu se coroborează și cu altele, administrate legal în cauză. Hotărârea de condamnare, de aplicare a unei măsuri educative, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în nicio măsură pe refuzul de a da declarații al inculpatului.”

La articolul 103, după alineatul (3) se introduc două noi alineate, alin. (4) și (5), cu următorul cuprins:

X „(4) Condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei nu pot fi dispuse pentru alte fapte decât cele pentru care s-a dispus trimiterea în judecată. Nu se poate dispune extinderea procesului penal în faza de judecată pentru alte fapte sau circumstanțe decât cele pentru care s-a dispus trimiterea în judecată. Schimbarea încadrării juridice poate fi dispusă numai în cazul în care situația de fapt poate primi o altă încadrare juridică decât cea reținută în actul de trimitere în judecată.

Din Constituție aflăm următoarele:

[Art. 142](#)

(1) Curtea Constituțională este **garantul supremației Constituției**.

(2) Curtea Constituțională se compune din nouă judecători, numiți pentru un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit.

(3) Trei judecători sunt **numiți de Camera Deputaților, trei de Senat și trei de Președintele României**.

În realizarea funcției sale de **garant al supremației Constituției**, CCR îndeplinește atribuțiile înscrise la [art. 146 din Legea fundamentală](#), și anume:

- a. se pronunța asupra **constituționalității legilor**, înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori, precum și, din oficiu, asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;
- b. se pronunța asupra **constituționalității tratatelor sau altor acorduri internaționale**, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori;
- c. se pronunța asupra **constituționalității regulamentelor Parlamentului**, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori;
- d. hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind **legile și ordonanțele**, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată și direct de Avocatul Poporului;
- e. **soluționează conflictele juridice de natura constituțională dintre autoritățile publice**, la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii;
- f. **veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României** și confirmă rezultatele sufragiului;
- g. constata **existența împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României** și comunică cele constatate Parlamentului și Guvernului;
- h. dă **aviz consultativ** pentru propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României;
- i. veghează la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea **referendumului** și confirmă rezultatele acestuia;
- j. verifică îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea **inițiativei legislative de către cetățeni**;
- k. hotărăște asupra **contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic**;
- l. îndeplinește și **alte atribuții** prevăzute de legea organică a Curții.

Judecătorii Curții Constituționale trebuie să îndeplinească anumite condiții, astfel, tot Constituția ne spune că:

[Art. 143](#)

Judecătorii Curții Constituționale trebuie să aibă **pregătire juridică superioară, înaltă competența profesională și o vechime de cel puțin 18 ani în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior**.

Pe lângă informațiile din Constituție, putem afla mai multe despre rolul ei și cum funcționează din [Legea nr.47/1992](#).